

Cunoașterea, importanța și respectarea drepturilor copilului în România

Studiu sociologic la nivel național

București

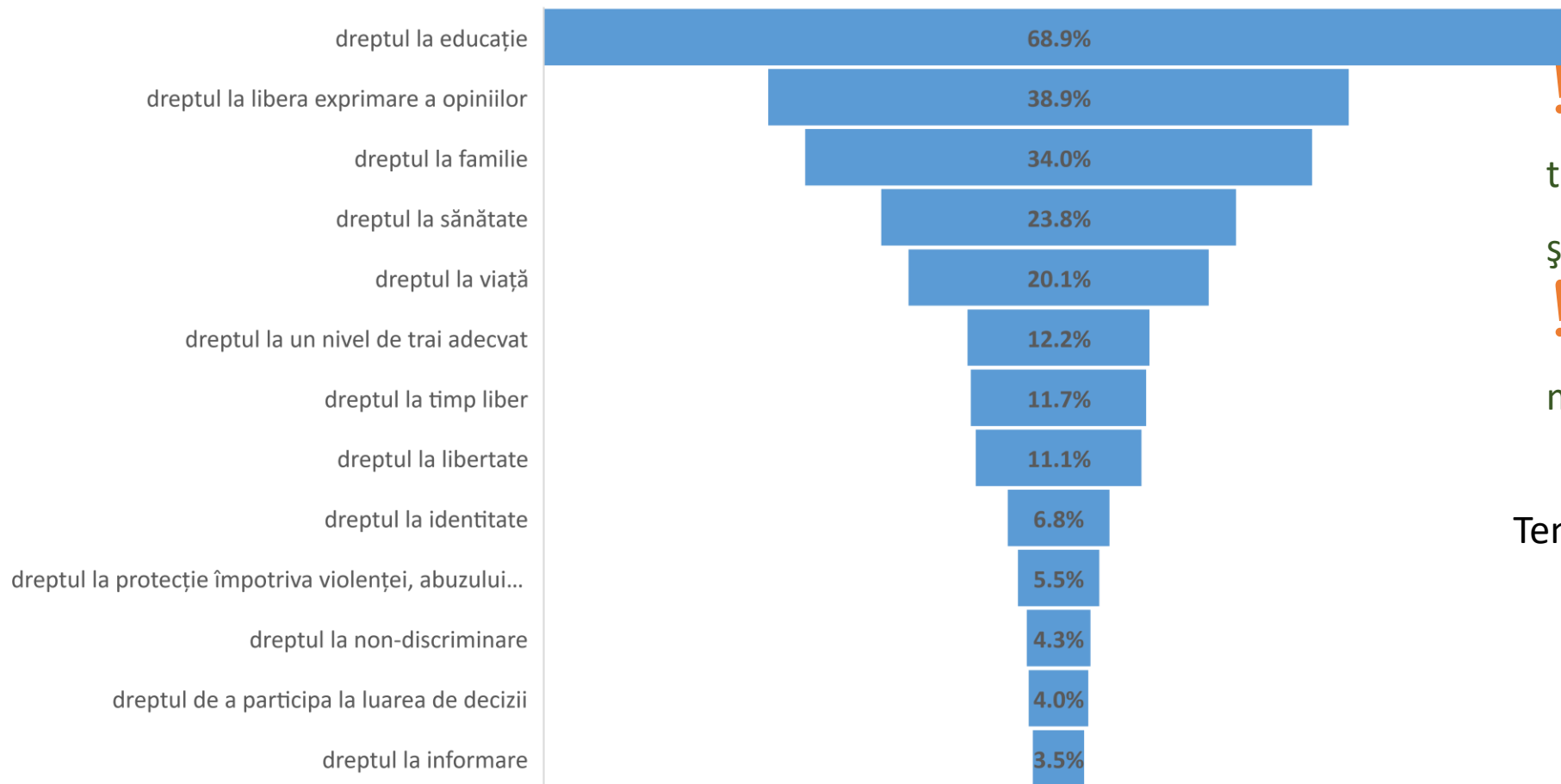
2023

Salvați Copiii

- **Tehnică de cercetare:** anchetă pe bază de chestionar autocompletat
- **Grup țintă:** elevi care urmează studii de tip gimnazial și liceal
- **Volumul eșantionului:** 1098 copii, reprezentativ la nivel național, pentru populația grupului țintă, cu eroare tolerată de +/- 3% la un nivel de încredere de 95%.
- **Tipul eșantionului:** stratificat, probabilist, trisadial și având drept criterii de stratificare regiunile de dezvoltare (Nord – Est, Sud – Est, Sud, Sud – Vest, Vest, Nord – Vest, Centru, București – Ilfov), mediul de rezidență (urban – rural) și ciclul de studiu (gimnazial și liceal).
- **Perioada de desfășurare a cercetării de teren:** noiembrie- decembrie 2022
- **Procedeele de analiză** sunt cele specifice statisticii descriptive sau inferențiale

Care sunt, după părerea ta, cele mai importante drepturi pe care ar trebui să le aibă un copil?

! **83%** dintre elevi menționează trei drepturi, **4%** doar 2 drepturi și **2%** un singur drept.

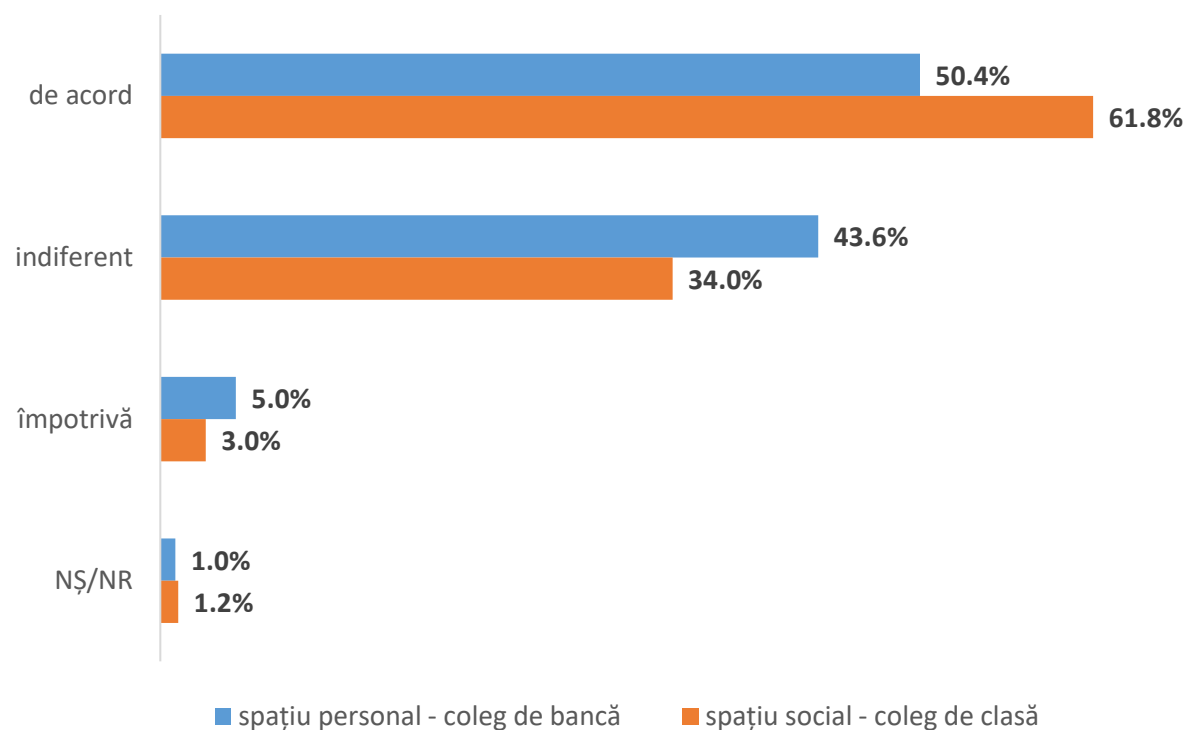
! **11%** din totalul elevilor nu au menționat nici măcar un drept.

Tendință 2023 vs. 2013

Discriminare și contexte ale discriminării – copii romi

Ce părere ai avea dacă s-ar întâmpla ca printre colegii tăi să fie un copil rom?

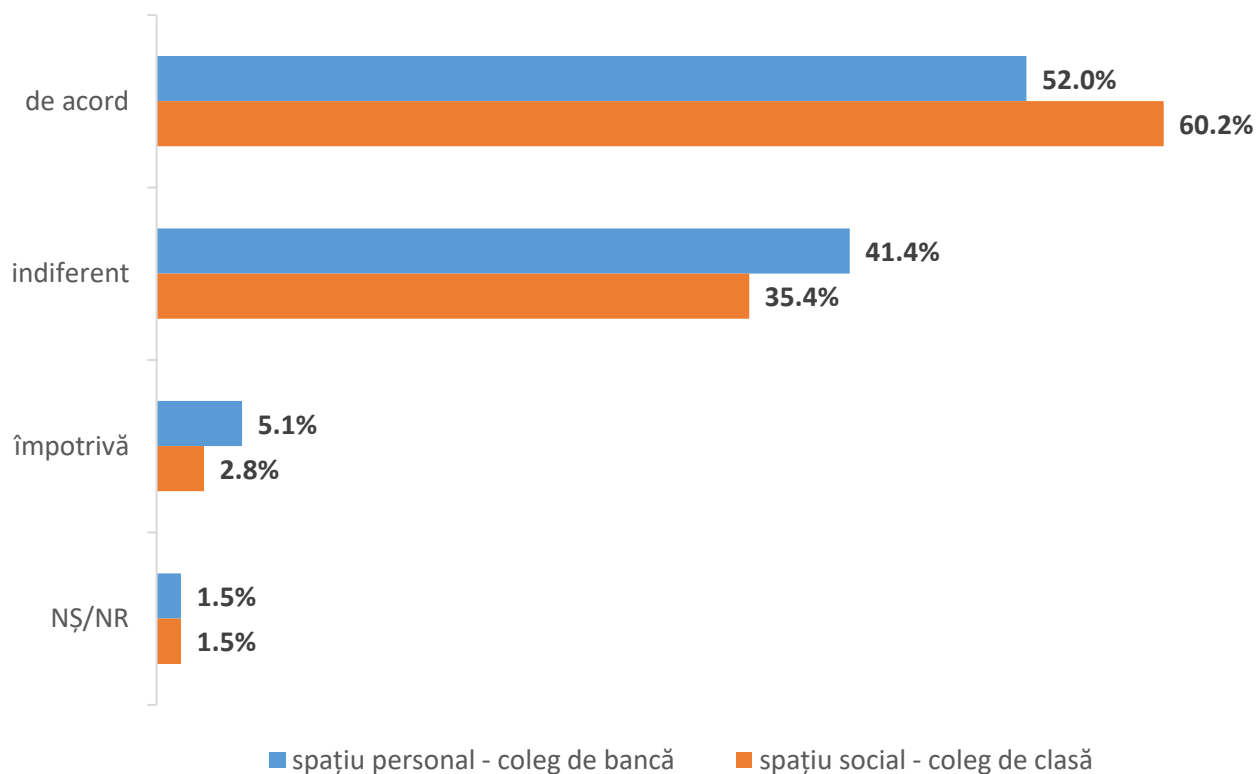

În comparație cu rezultatele studiului anterior (2013), observăm o creștere îmbucurătoare a procentului elevilor care ar fi de acord să aibă un coleg de clasă rom (de la 48,7% la 61,8%) sau un coleg de bancă de aceeași etnie (de la 32,3% la 50,4%) și o scădere semnificativă a procentului celor care ar fi împotriva (cu circa 14 pp în cazul colegului de clasă, respectiv 7 pp în cazul colegului de bancă)

Tendință 2023 vs. 2013

Ce părere ai avea dacă s-ar întâmpla ca printre colegii tăi să fie un copil cu dizabilitate fizică?

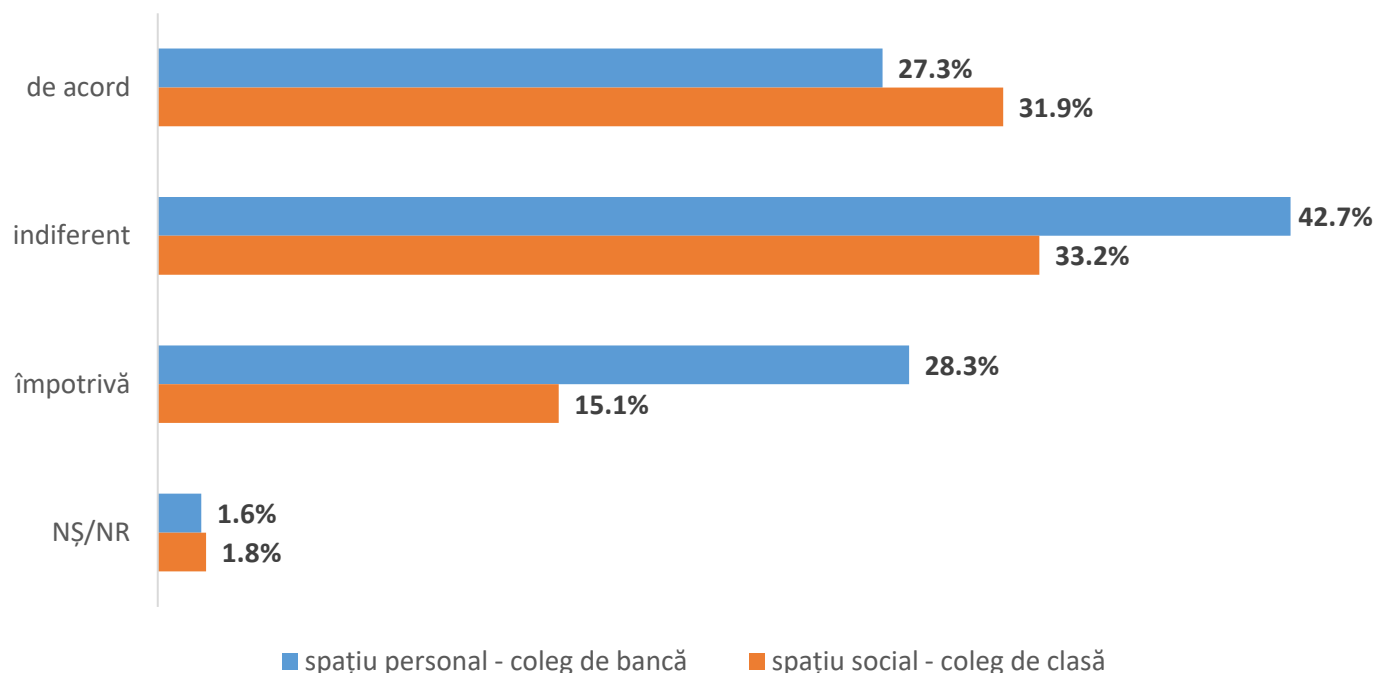
Și pentru această dimensiune observăm o îmbunătățire a rezultatelor față de cele anterioare (2013), înregistrându-se o creștere a procentului elevilor care ar fi de acord să aibă un coleg de clasă cu dizabilitate fizică (de la 39,8% la 60,2%) sau un coleg de bancă din aceeași categorie (de la 34,2% la 52%) și o scădere semnificativă a procentului celor care ar fi împotriva (cu circa 8 pp în cazul colegului de clasă, respectiv 16 pp în cazul colegului de bancă)

Tendință 2023 vs. 2013

Discriminare și contexte ale discriminării – copii cu probleme de sănătate mintală

Ce părere ai avea dacă s-ar întâmpla ca printre colegii tăi să fie un copil cu probleme de sănătate mintală?

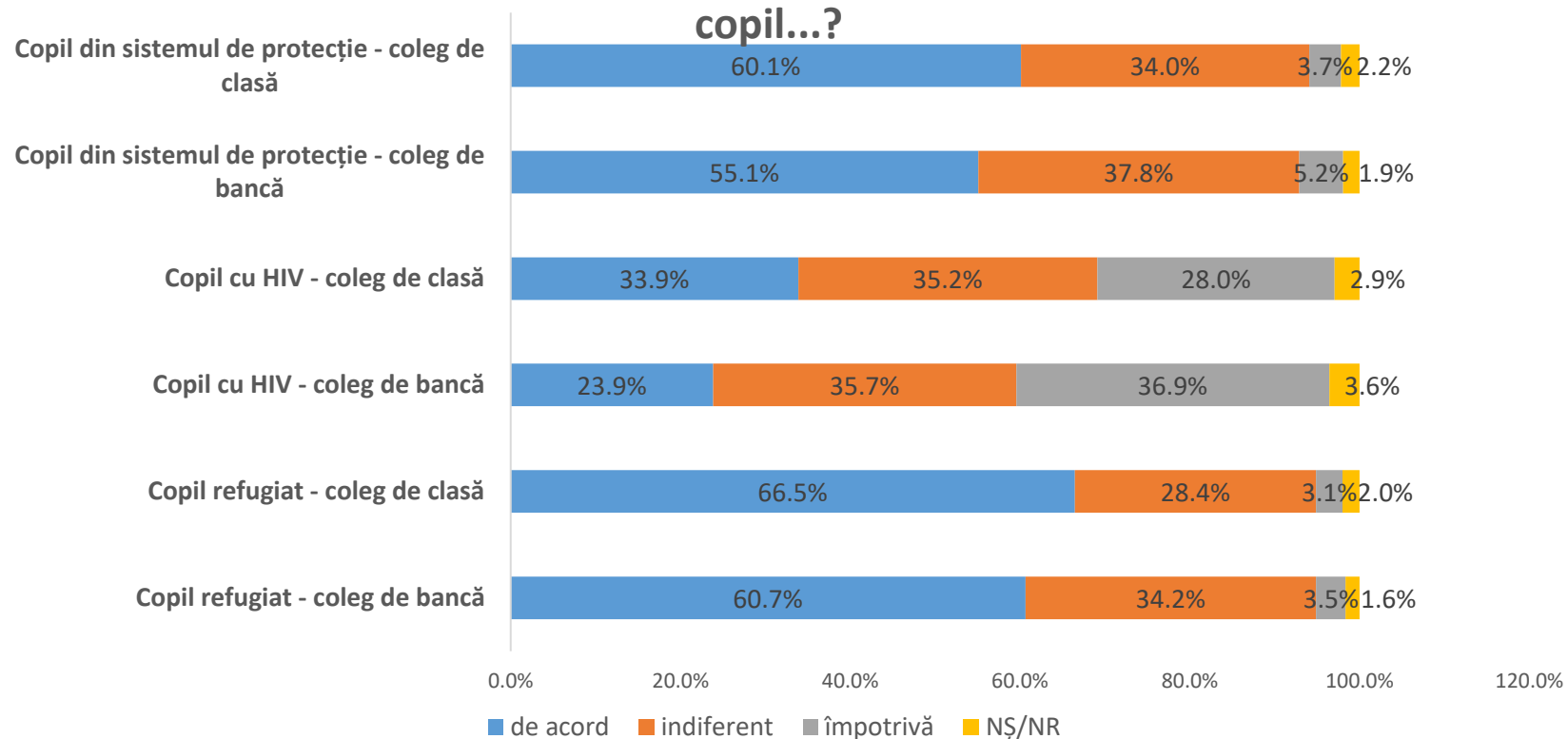
În cazul acestei ipoteze, tendința față de rezultatele din anul 2013 nu este una îmbucurătoare. Astfel, procentul elevilor care ar fi de acord să aibă un coleg de clasă cu probleme de sănătate mintală a scăzut de la 36,6% la 31,9%, în timp ce ponderea celor care ar fi împotriva crește de la 12,6% la 15,1%. Situația este similară și pentru spațiul personal (coleg de bancă), cu o scădere de la 29,8% la 27,3% a ponderii celor care ar fi de acord și o creștere de la 21% la 28,3% a ponderii celor care ar fi împotriva.

Tendință 2023 vs. 2013

Discriminare și contexte ale discriminării – alte categorii

Ce părere ai avea dacă s-ar întâmpla ca printre colegii tăi să fie un copil...?

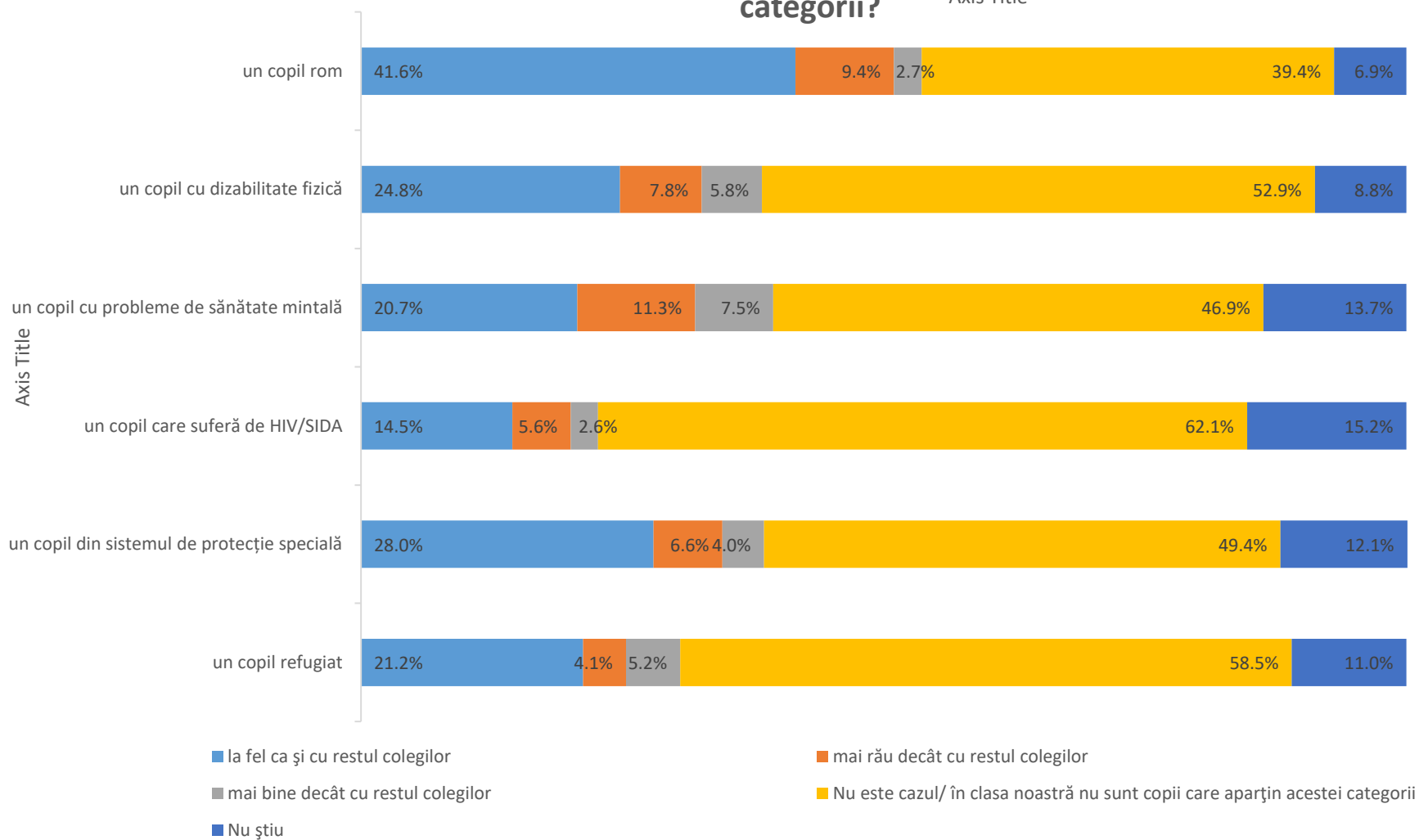
Dintre celelalte categorii expuse riscului de discriminare și testate în demersul analitic, cel mai ridicat nivel de toleranță se manifestă față de copiii refugiați, urmași la mică diferență de copii din sistemul de protecție. Deși scăzut, nivelul de acceptare înregistrat în ipoteza unui coleg cu HIV este mult mai mare decât cel înregistrat anterior (când doar 13,9% din respondenți ar fi acceptat un coleg de bancă aflat în această situație, iar 18,5% un coleg de clasă).

Tendință 2023 vs. 2013

Discriminare și contexte ale discriminării – atitudinea elevilor

Cum se poartă colegii din clasa voastră cu copiii care fac parte din următoarele categorii?

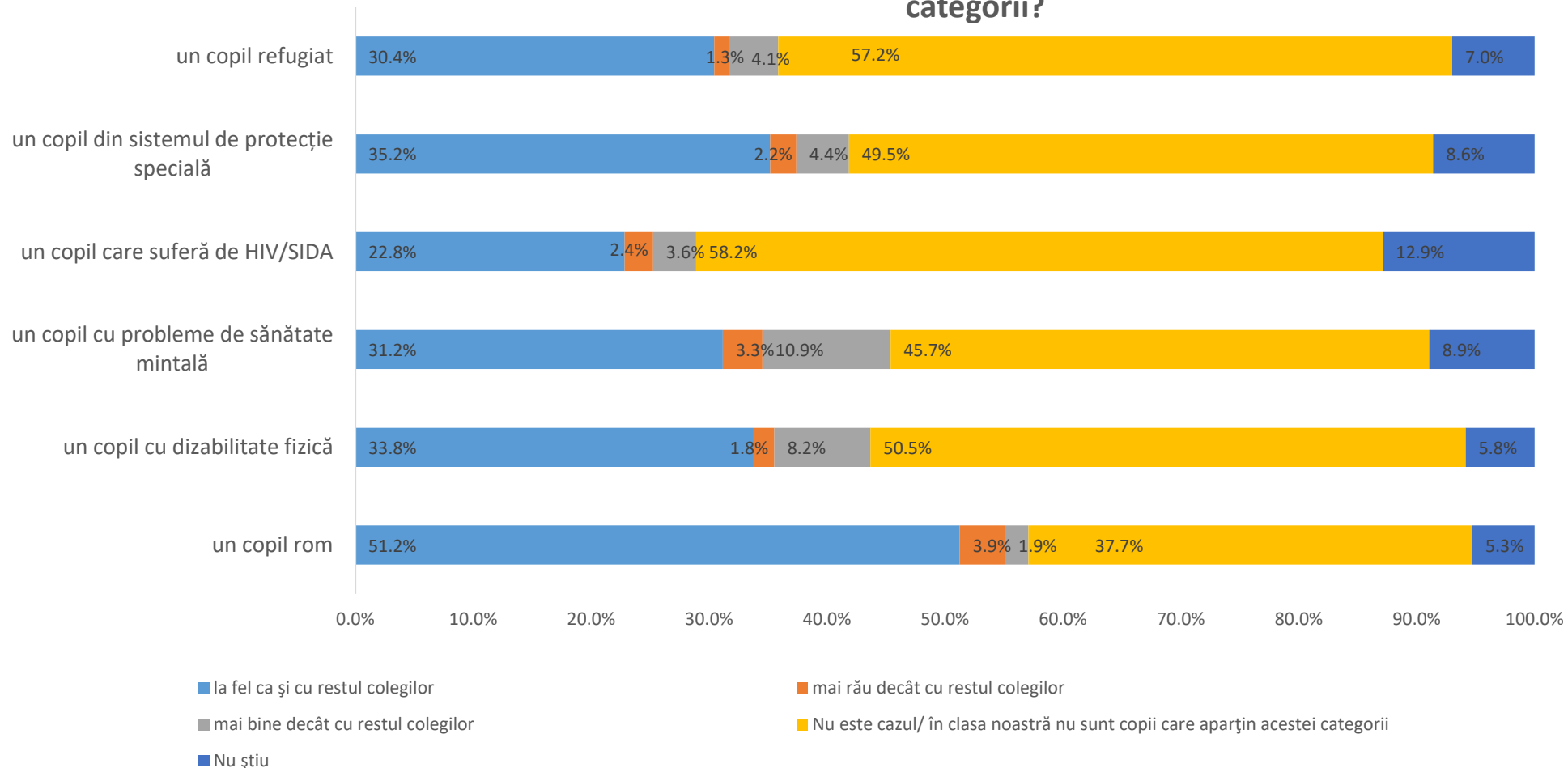

La fel ca în cazul auto-evaluării nivelului de toleranță în spațiul social și personal, și în cazul evaluării atitudinii colegilor de clasă, cel mai mare nivel de respingere ("se poartă mai rău") apare față de copiii cu probleme de sănătate mintală. De această dată însă, aceeași categorie este asociată și cu cel mai ridicat nivel de discriminare pozitivă ("se poartă mai bine decât cu restul colegilor").

Discriminare și contexte ale discriminării – atitudinea elevilor

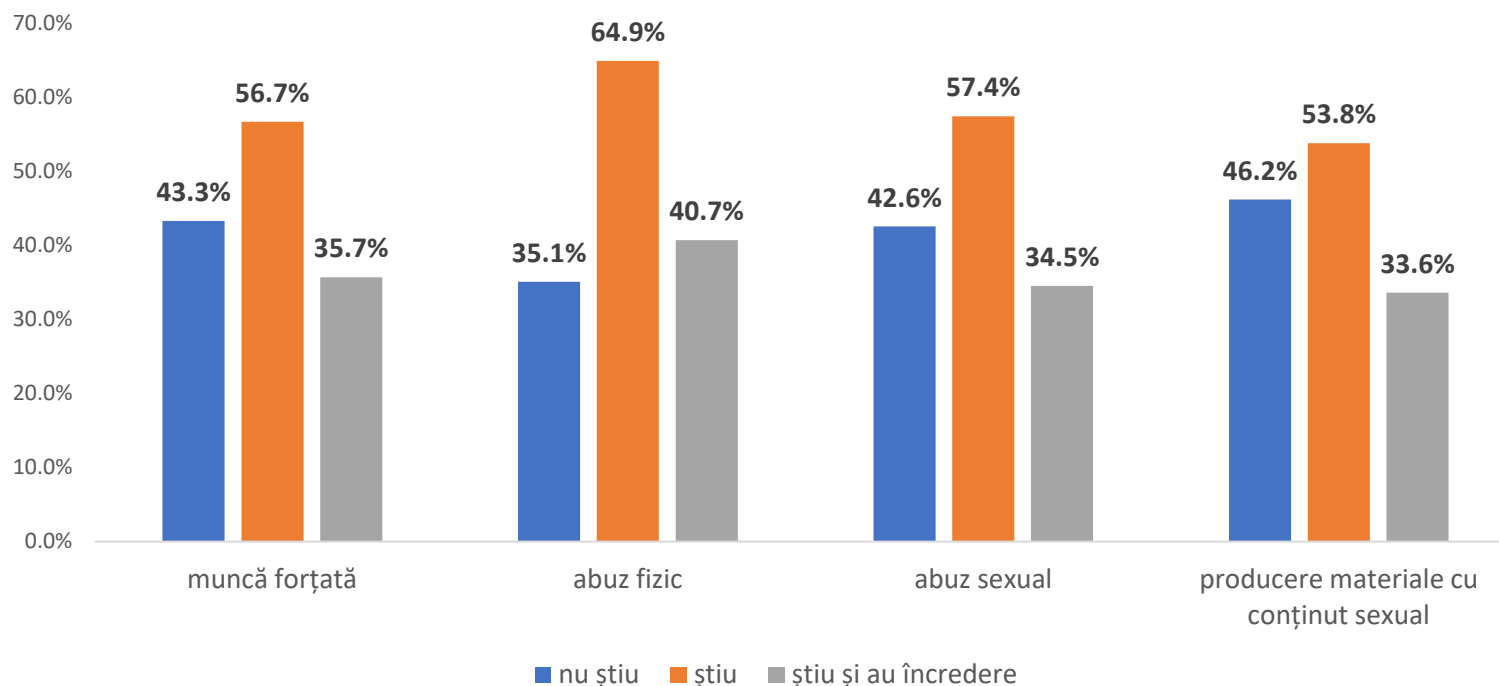
Cum se poartă profesorii de la clasa voastră cu copiii care fac parte din următoarele categorii?

Este interesant de observat că, în comparație cu colegii, profesorii le este atribuit într-o măsură mult mai redusă un comportament devalorabil față de grupurile vulnerabile (diferențele între colegi și cadre didactice variind între 8pp – în cazul copiilor cu probleme de sănătate mintală și 2.8pp în cazul copiilor refugiați)

Nivelul de informare cu privire la situațiile de risc

Dacă tu sau unul dintre colegii/prietenii tăi v-ați afla într-una dintre situațiile de mai jos, ai ști cui să ceri ajutorul?

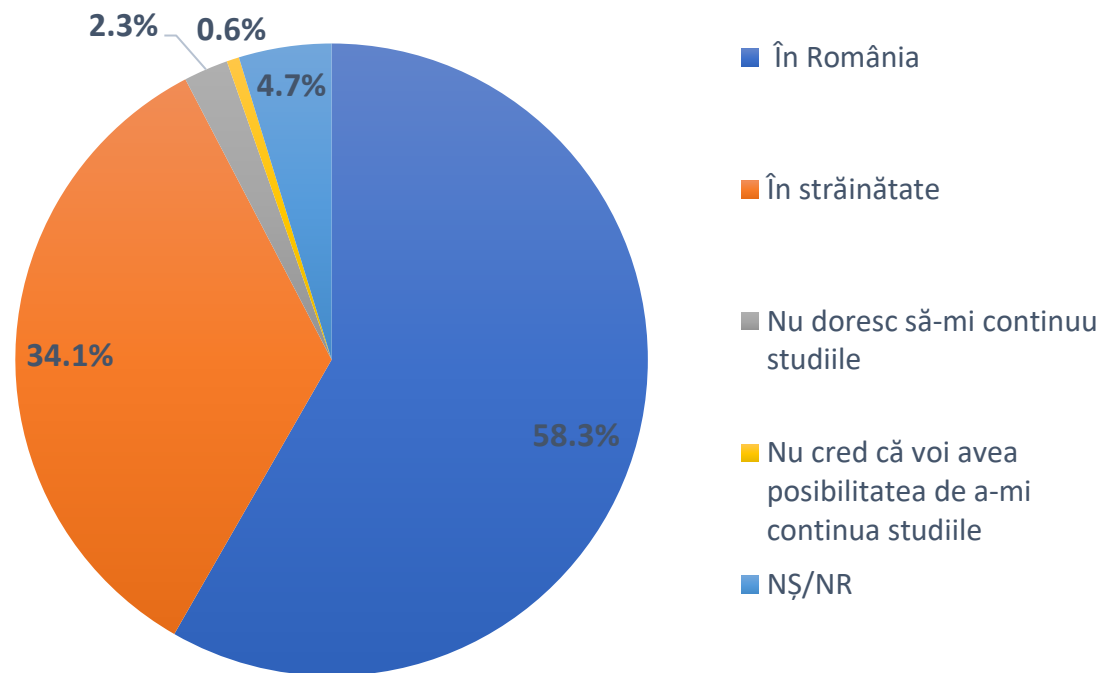
În ultimii 10 ani, procentul copiilor care ar ști cui să ceară ajutorul într-o situație de risc a rămas constant (în cazul exploatării prin muncă sau pentru producerea unor materiale cu conținut sexual) și a scăzut în cazul abuzului fizic (cu 4.7 pp) și în cazul abuzului sexual (cu 3.4 pp). Mai mult decât atât, este îngrijorător faptul că puțin peste o treime dintre respondenți se află în situația de a ști cui să ceară ajutorul și de a avea și încredere în acea persoană sau instituție de referință.

Tendință 2023 vs. 2013

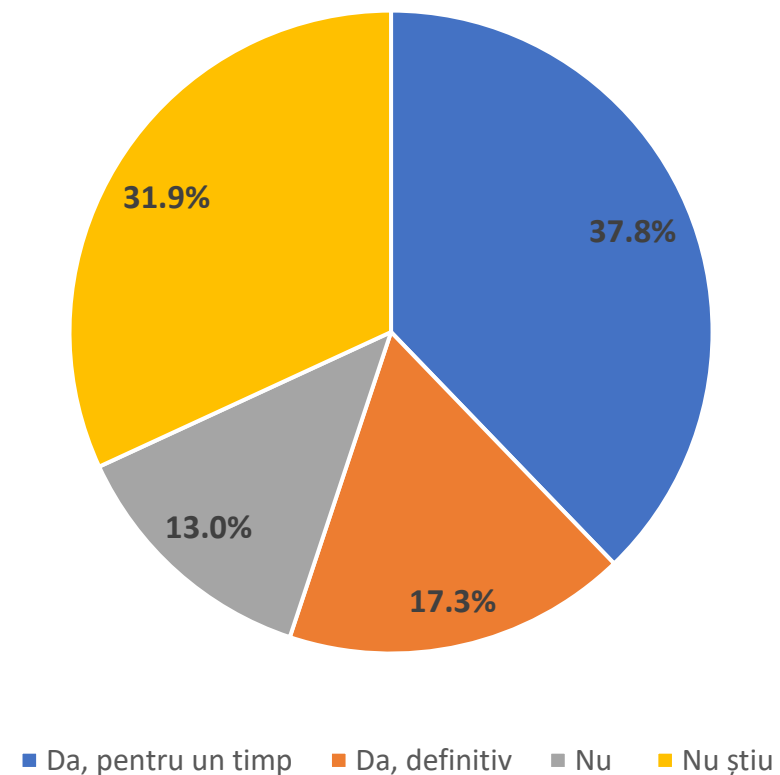

Dacă tu sau unul dintre colegii/prietenii tăi v-ați afla într-una dintre situațiile de mai jos, ai ști cui să ceri ajutorul? a. Tu sau cineva dintre colegii/prietenii tăi ați fi solicitați/obligați să munciți împotriva voinței voastre, b. Tu sau cineva dintre colegii/prietenii tăi ați fi loviți, bătuți (abuzati fizic), c. Tu sau cineva dintre colegii/prietenii tăi ați fi victime ale unui abuz sexual, d. Tu sau cineva dintre colegii/prietenii tăi ați fi folosiți pentru producerea unor materiale (fotografii, filme) care te înfățișează nud sau într-o ipostază sexuală

Cum ți-ai dori să-ți poți continua studiile?

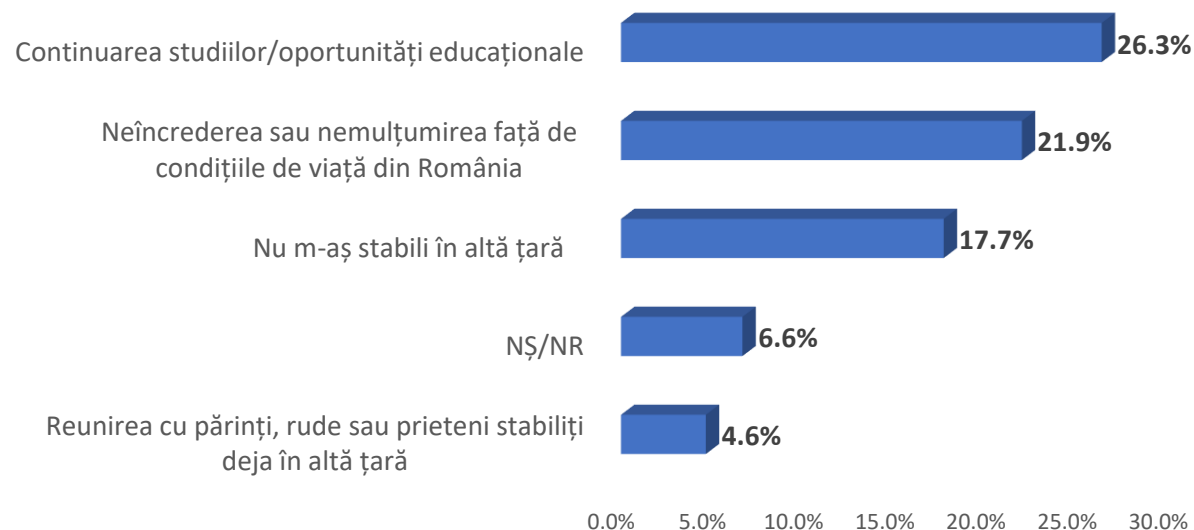

lei în calcul posibilitatea de a te stabili în altă țară?

Perspective privind migrația - motive

Care ar fi motivele pentru care ai dori să te stabilești în străinătate? – *răspuns multiplu*

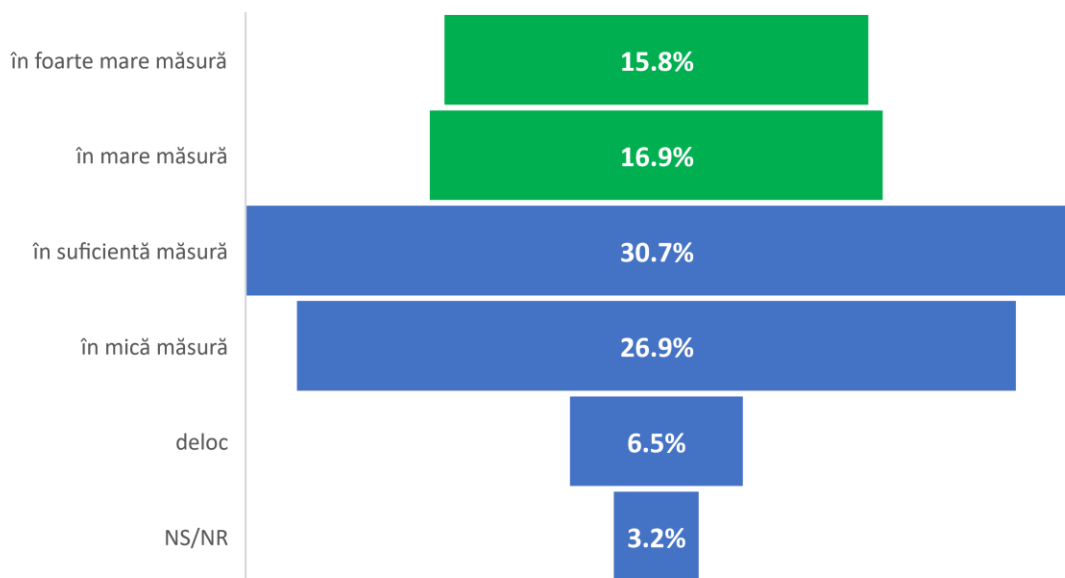

Peste o treime dintre respondenți (34,1%) și-ar dori să-și continue studiile în străinătate, iar peste jumătate dintre ei (55,1%) iau în calcul să se stabilească, definitiv sau temporar, peste graniță.

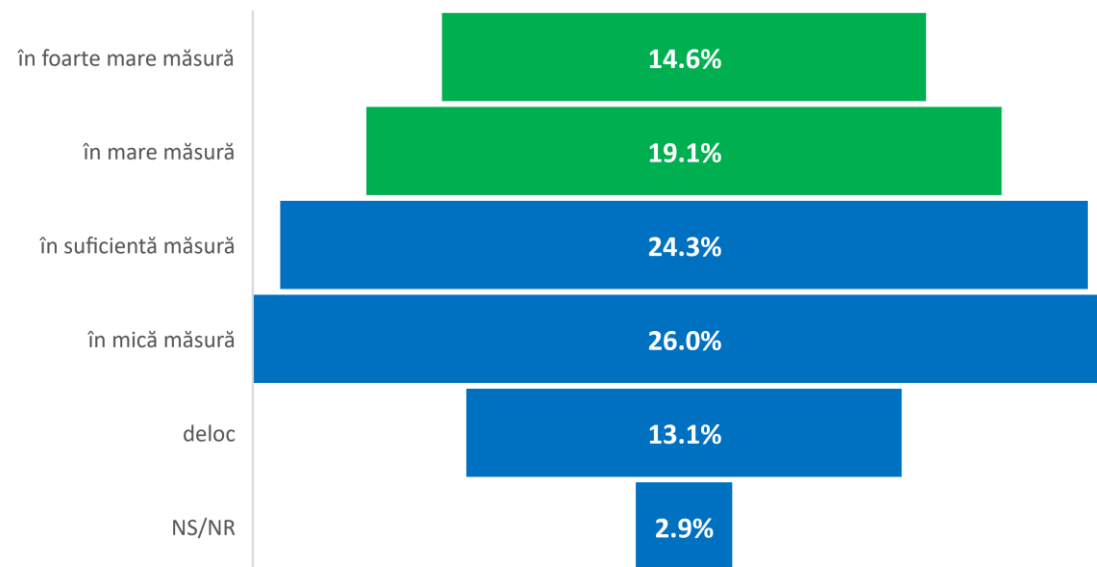
Principalele motive care stau la baza opțiunii de a emigra sunt: oportunitățile legate de educație și neîncrederea ori nemulțumirea față de condițiile de viață din România.

Reunirea cu rudele sau prietenii care au părăsit deja România este mai rar invocată (sub 5%), în condițiile în care, la nivelul eșantionului, puțin peste 7% dintre respondenți au indicat că au unul sau ambii părinți plecați la muncă în străinătate.

În ce măsură crezi că ceea ce se învață la școală îți va fi de folos în viitor?

În ce măsură crezi că școala te ajută să îți dezvolți interesele pentru anumite domenii care te pasionează?

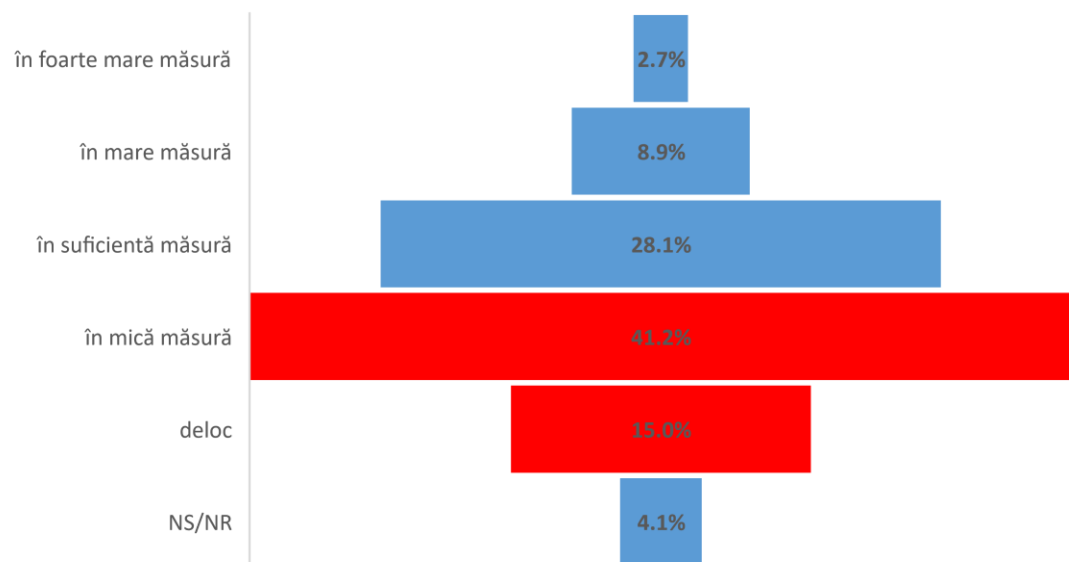
Comparativ cu rezultatele studiului din 2013, s-a înjumătățit proporția elevilor care consideră că ceea ce învață la școală le va fi de folos în viitor (de la 66% la 33% - pe primele două niveluri de satisfacție), o tendință similară înregistrându-se și în ceea ce privește rolul școlii în dezvoltarea intereselor și pasiunilor personale (de la 62% la 34%)

Tendință 2023 vs. 2013

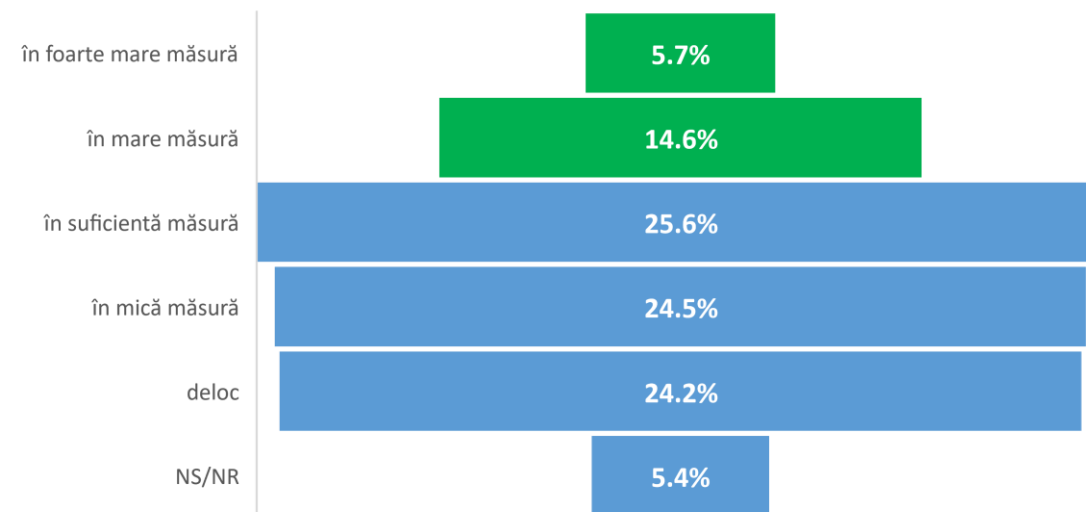

Percepția asupra școlii

În ce măsură programul școlar (ore de curs + teme) îți oferă timp pentru recreere?

În ce măsură școala la care înveți îți oferă posibilitatea de a urma o disciplină opțională care se potrivește cu interesele tale?

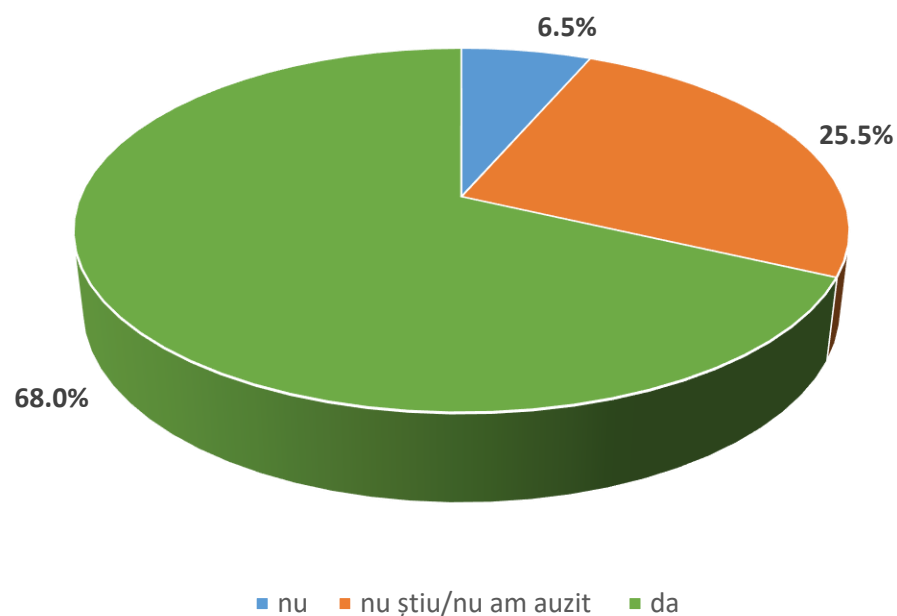
În paralel cu percepția mai puțin favorabilă față de rolul școlii în pregătirea pentru viitor și dezvoltarea intereselor, remarcăm și o creștere semnificativă a procentului elevilor care simt că programul școlar nu le mai permite suficient timp pentru recreere (de la 33% la 56%), dublată de scăderea proporției celor care au oportunitatea de a urma un opțional de interes (de la 34% la 20%).

Tendință 2023 vs. 2013

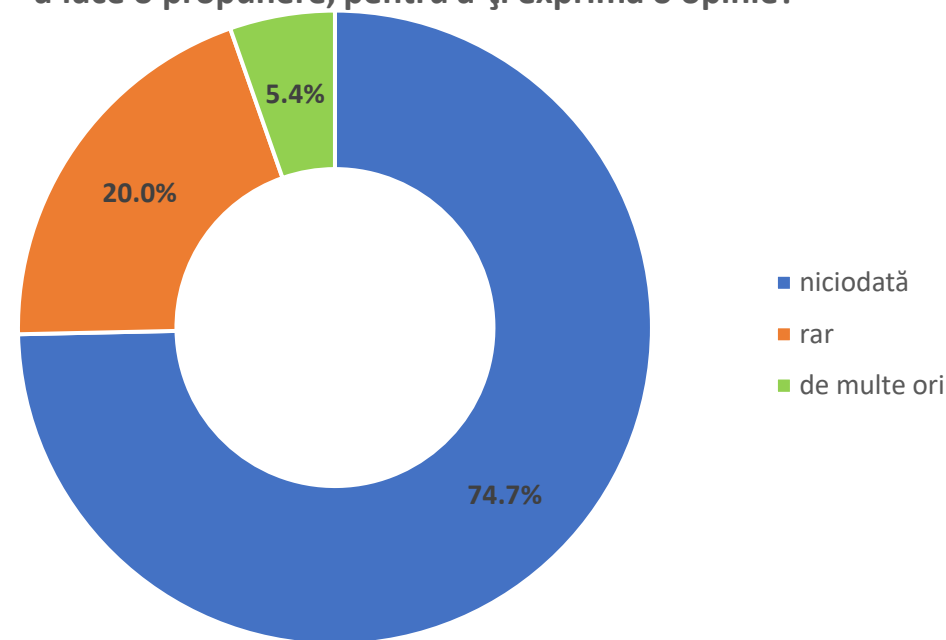

Reprezentarea elevilor

În școala ta există un consiliu sau o asociație a elevilor?

Dacă da, ai apelat la ajutorul consiliului școlar/ asociației elevilor pentru a-ți rezolva o problemă, pentru a face o propunere, pentru a-ți exprima o opinie?

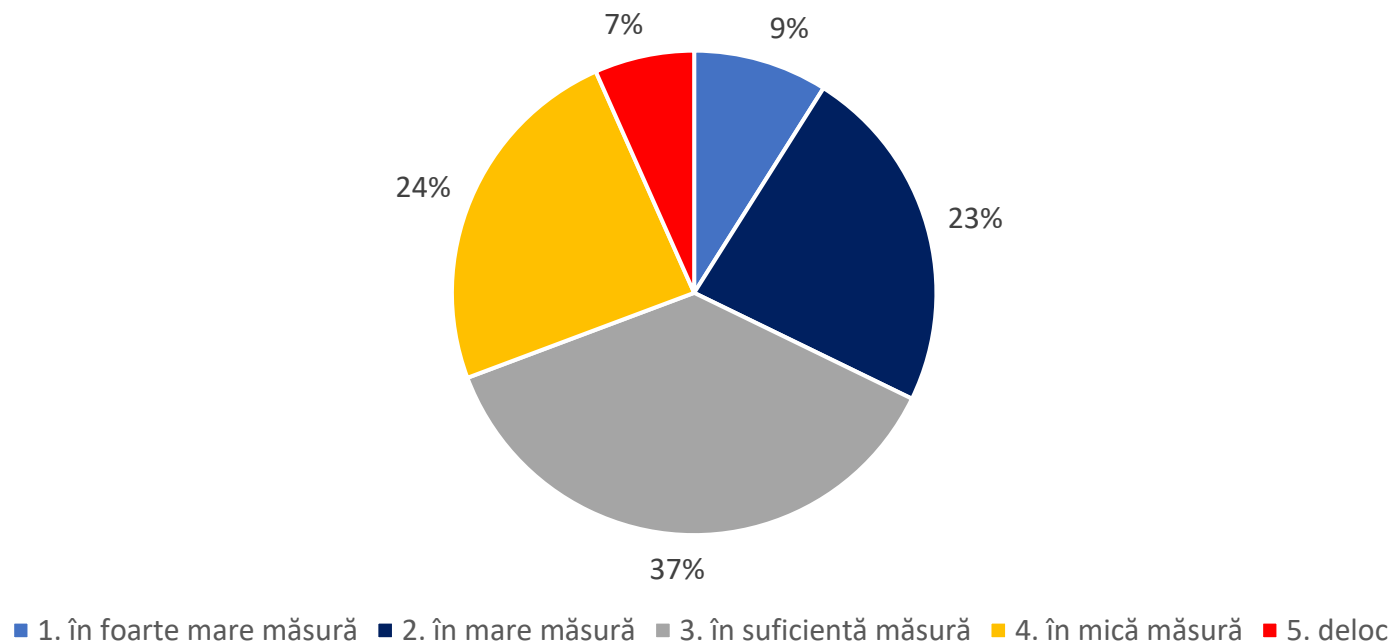

În ceea ce privește reprezentarea elevilor la nivel de școală, observăm o scădere a proporției celor care afirmă că în școala lor există un consiliu sau asociație a elevilor (de la 72,1% la 68%), în timp ce, la nivelul celor informați despre existența acestor organisme, rămâne constant procentul celor care nu și-au exercitat niciodată dreptul la opinie/participare prin intermediul lor.

Tendință 2023 vs. 2013

În ce măsură crezi că elevii din școala ta ar putea influența o decizie a conducerii școlii prin intermediul consiliului/asociației elevilor?

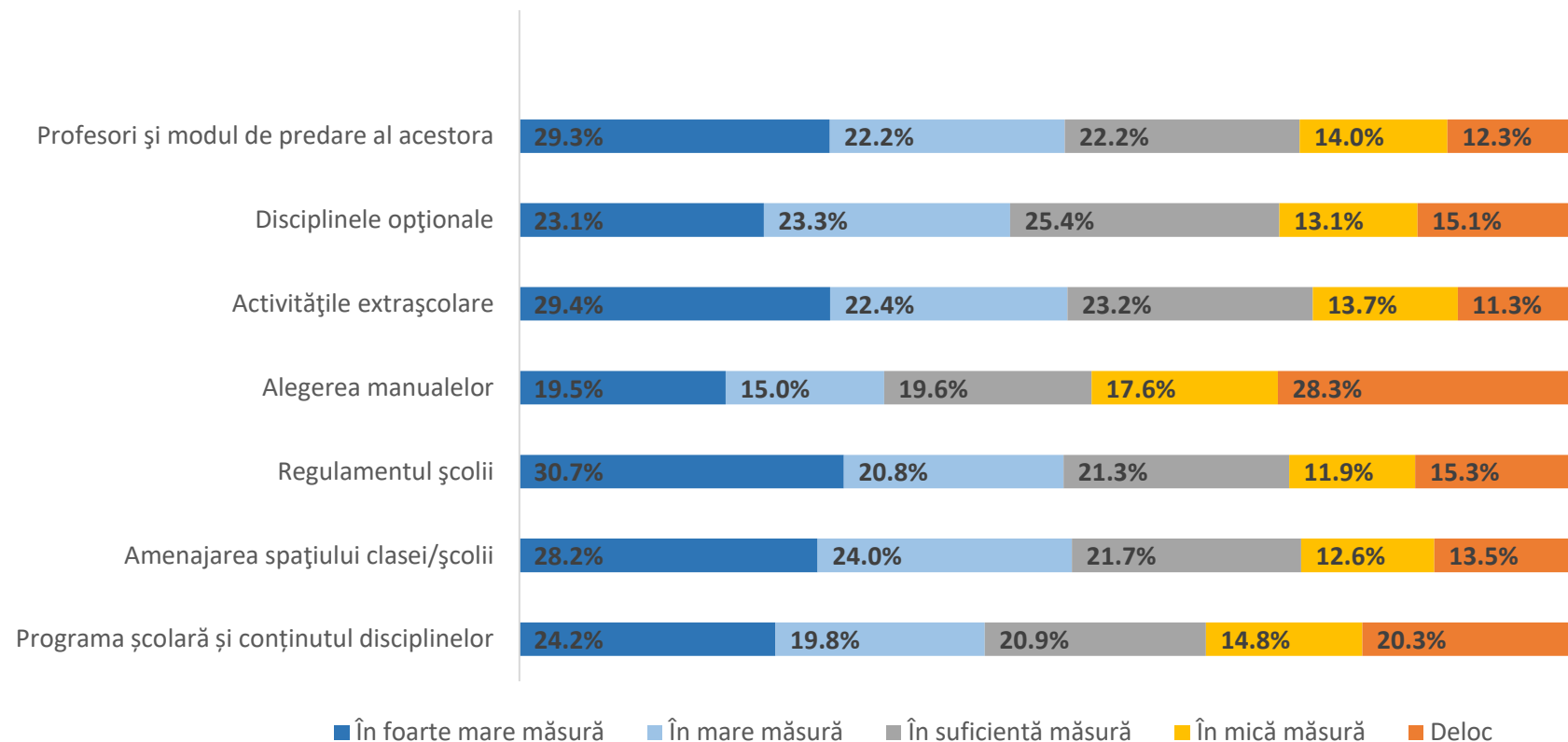

În ceea ce privește încrederea elevilor în capacitatea structurilor de reprezentare de a influența procesele decizionale la nivelul școlii, observăm că sub o treime din elevi (31%) au oferit răspunsuri care indică lipsa de încredere (mică măsură sau deloc).

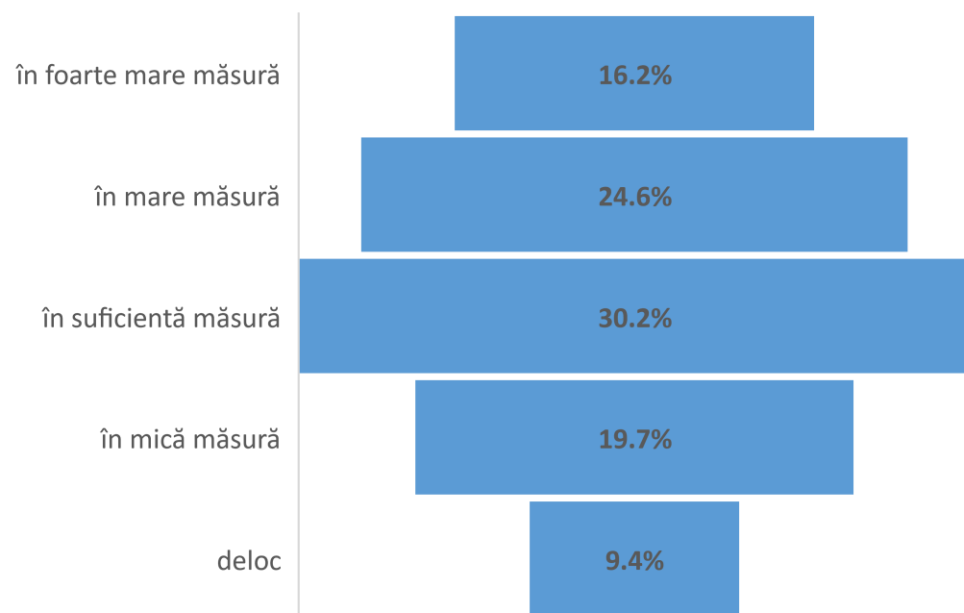
În orele de dirigenție, în ce măsură ai ocazia să îți exprimi liber părerea despre...

Tendință 2023 vs. 2013

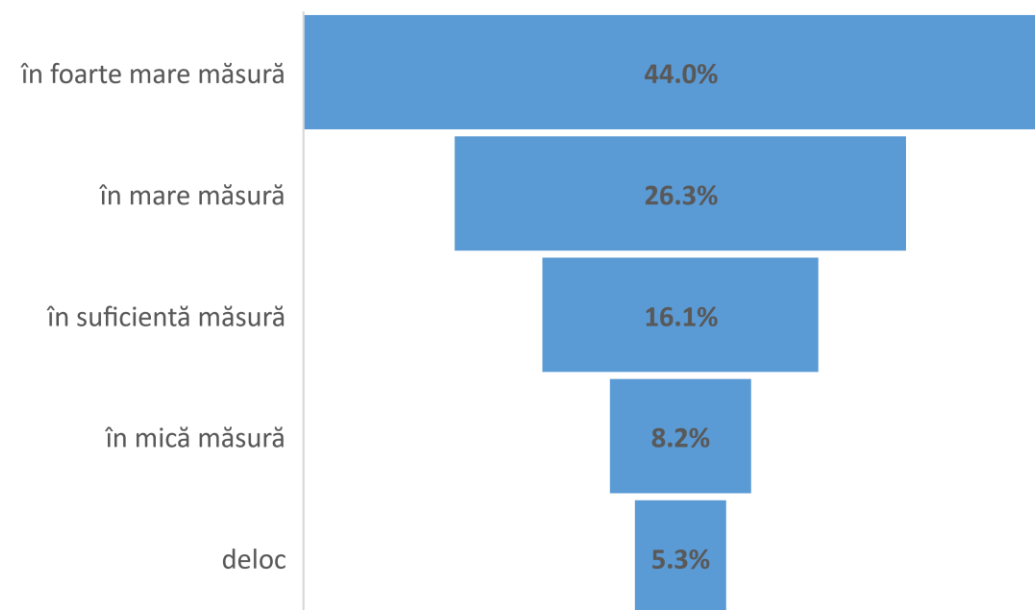

Subiectele pe marginea cărora elevii afirmă că sunt consultați în foarte mare sau mare măsură sunt: amenajarea spațiului școlii (52,2%), activitățile extrașcolare (51,8%), profesorii și modul de predare al acestora (51,5%) și regulamentul școlii (51,4%). Programa școlară (44%) și alegerea manualelor (34,5%) sunt subiecte pe marginea cărora elevii sunt consultați într-o măsură mai redusă.

În ce măsură, în timpul orelor, profesorii tăi te încurajează să îți exprimi propriile gânduri, sentimente, opinii în legătură cu anumite teme?

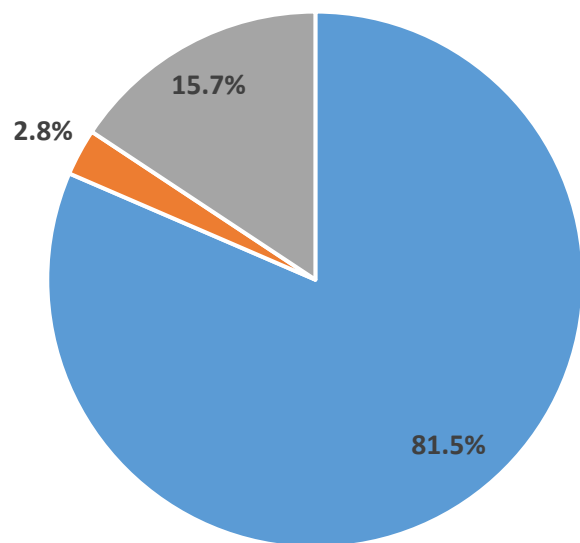

În ce măsură părinții sau cei în grija cărora te afli te încurajează să îți exprimi propriile gânduri, sentimente, opinii în legătură cu anumite teme?

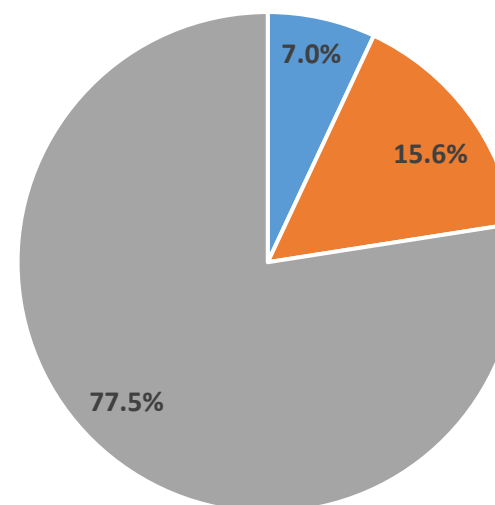
2 din 5 copii se simt încurajați să-și exprime opiniile în mediul școlar (40,7% indicând primele două niveluri ale scalei), iar 7 din 10 (70,3%) se simt încurajați să-și exprime opinia în familie. Procentele sunt similare celor obținute la ediția anterioară a studiului.

În școala ta există un consilier școlar?

■ Da ■ Nu ■ Nu știu, nu am auzit

Dacă da, te-ai adresat vreodată consilierului școlar pentru o anumită problemă?

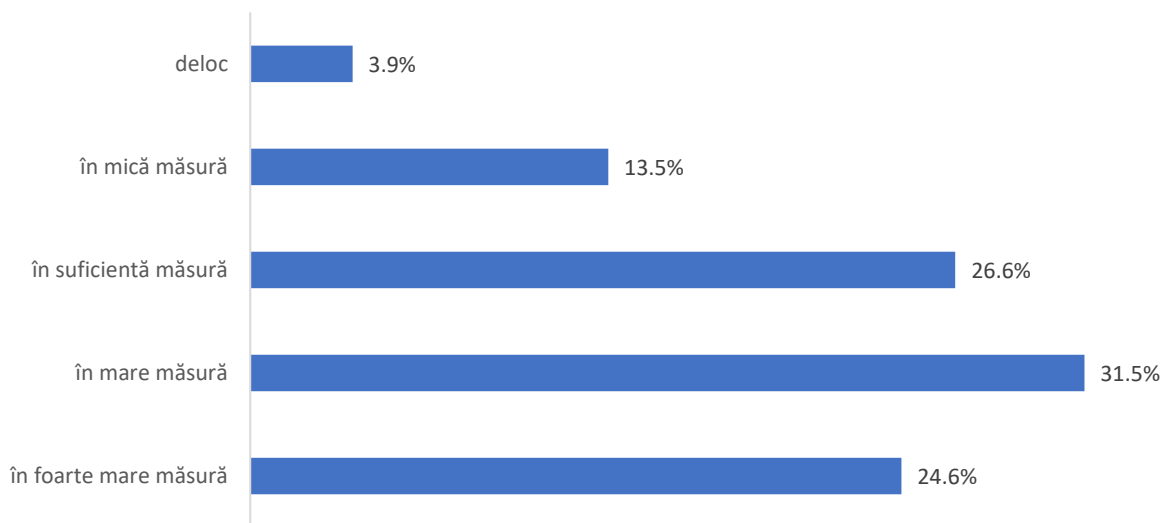
■ De multe ori ■ Rar ■ Niciodată

În ceea ce privește notorietatea consilierului școlar, tendința față de studiul anterior este una pozitivă (cu o creștere de 7.2 pp a proporției elevilor care știu că în școala lor există un astfel de profesionist de sprijin. În schimb, remarcăm și o ușoară creștere a procentului elevilor care, deși învață în școli unde există un consilier școlar, nu au accesat niciodată sprijinul acestuia. Această creștere cu 3.2 pp ar putea fi efectul numărului constant mare de elevi alocați unui consilier școlar.

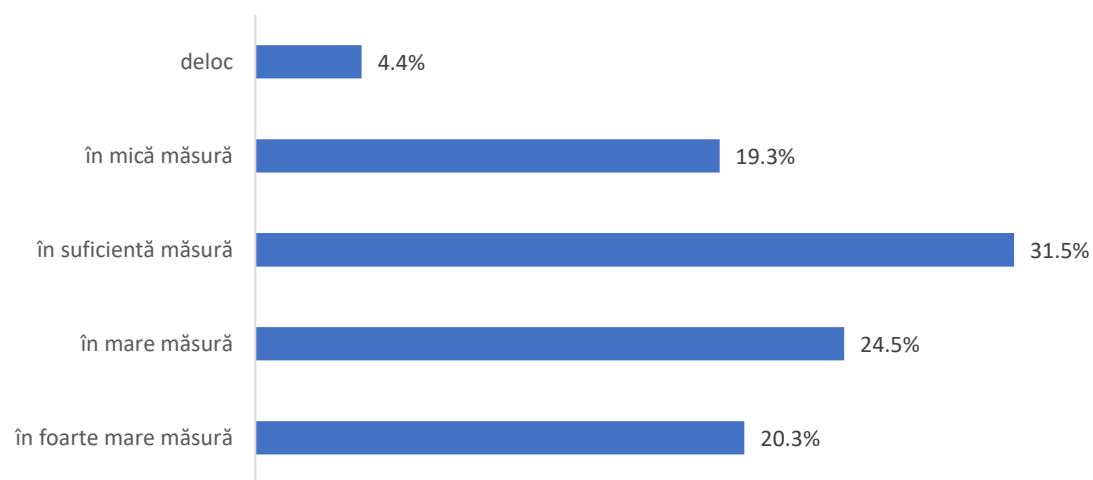
Tendință 2023 vs. 2013

În ce măsură consideri că ai informații suficiente despre
posibilitățile tale de a-ți continua educația ?

În ce măsură consideri că ai informații suficiente despre
posibilitățile de a te orienta pentru o meserie sau o
carieră anume în viitor ?

Puțin peste jumătate dintre respondenți (56,1%) afirmă că au informațiile necesare pentru a opta în cunoștință de cauză cu privire la continuarea educației (în scădere cu 5 pp față de studiul anterior), în timp ce sub jumătate dintre ei (44,8%) sunt informați cu privire la oportunitățile de carieră (în scădere cu 9 pp față de raportul anterior).

Mulțumim!

Salvați Copiii